

A kapcsolatok etikája

TÁRSADALMI SZEREPEINK

Javasolt feldolgozási idő: 60 perc

1. feladat

A társadalomban betöltött szerepeink nem statikusak, nem állandóak. A környezeti feltételek függvényében vagy belső indíttatásra változtathatunk ezeken. Van, amikor önként változtatunk a kapcsolatainkon, és van, amikor bizonyos elvárások, kényszerek hatására tesszük ezt.

Az idős eszkimók önfeláldozásáról szóló szöveg ismeretében válaszolj az alábbi kérdésekre!

- *Melyik esethez tartozik az idős eszkimók önfeláldozó tette?*
- *Miért döntenek a közösséggel való kapcsolat megszakítása mellett?*

„Bizonyos eszkimó közösségekben ma is meglehetősen elterjedt jelenség az öregek önfeláldozó magatartása. Amikor a család a készletek kimerülése miatt és a túlélés reményében vándorlásra kényszerül, idősebb tagjai önkéntesen hátramaradnak, mintsem hogy veszélyeztessék a család egészségének fennmaradási esélyeit. [...] Sokan ezt úgy magyarázzák, hogy az öregek önfeláldozó viselkedése mögött altruista (önzetlen) gének működnek... Csakhogy nyilvánvalóan nehéz elfogadni és még nehezebb bizonyítani, hogy az ilyen sajátos társadalmi szokást genetikai instrukciók írják elő. A rokonszelekció azonban nem az egyetlen magyarázatlehetőség; a nagyszülők önfeláldozása úgy is lehet adaptív, hogy nem genetikai, hanem kulturális motívumokból fakad. Azok a családok, amikben nem alakultak ki az ilyenfajta önzetlen viselkedés kulturális hagyományai, valószínűleg csupán kevés nemzedéken át életképesek...”

(Berezkei Tamás: A génektől a kultúráig)

2. feladat

Biztosan jól ismered Robinson Crusoe történetét. Az alábbi szövegrészlet alapján fejtsd ki néhány mondatban a következő kérdéseket!

- a. *Miért állt úgy a főhős a lányom láttán, „mint akit villám csapott, vagy mint aki szellemet látott“?*
- b. *Hogyan változott meg a helyzete? Gondold végig, kerültél-e már hasonló helyzetbe!*

„Az egyik napon, déltájban éppen a csónakom felé igyekeztem, amikor egyszer csak döbbenetven vettem észre egy, a homokon szépen kirajzolódó meztelen emberi láb nyomát. Úgy álltam ott, mint akit villám csapott, vagy mint aki szellemet látott. Hallgatózni kezdtem, körbekémleltem, de nem láttam és nem hallottam semmit. Elindultam a sziget belseje felé, majd föl-le jártam a parton, de sehol sem találtam másik nyomot. Semmit. Csak azt az egyet. Újra közelebb mentem hozzá, hogy lássam, nem a képzeletem játszik velem. Tévedés kizárva. Ott volt a teljes lányom.

